

Заборона тілесних покарань у школах:

Відповіді на часті питання

Також у цій серії:

Заборона усіх видів тілесних покарань дітей:

відповіді на часті питання

Заборона усіх тілесних покарань дітей у:

питаннях та відповідях для дітей та молоді

ВИДАНО 2009 року:

Глобальна ініціатива за викорінення всіх видів тілесних покарань дітей

www.endcorporalpunishment.org

Глобальна ініціатива за викорінення всіх видів тілесних покарань (Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children) – організація, зареєстрована в Англії та Вельсі (реєстраційний номер товариства з обмеженою відповідальністю номер 2354395, реєстраційний номер благодійної організації 328132) за адресою: The Foundry, 17 Oval Way, London SE11 5RR, UK.

Save the Children Шведска

www.raddabarnen.se; resourcecentre.savethechildren.net

Save the Children Sweden є частиною асоціації Save the Children Association – фундації, що об'єднує 29 різних організацій Save the Children. Зареєстрована у Швейцарії, вона є однією з найбільших організацій у світі, що опікується правами дітей. Save the Children Association також керує Save the Children International (SCI) – організацією, що впроваджує міжнародні програми.

Головний офіс Save the Children Sweden: Rädde Barnen, SE-107 88 Stockholm, Landsvägen 39, Sundbyberg, Sweden.

Коли здійснюються кроки у напрямку заборони тілесних покарань у школах, виникає чимало специфічних питань. Цей буклет дає відповіді на деякі з них та намагається допомогти роз'яснити ключові проблеми. Це має надати чиновникам, освітянам та іншим, хто працює над запровадженням заборони, впевненості в проведенні правової реформи і ще на один крок наблизитися до реалізації права дітей на захист від усіх форм насильства в усіх середовищах.

Зміст

Частина 1: Основні принципи

- 8 Діти мають право на правовий захист від тілесних покарань
- 11 Діти мають право на захист від насильства в усіх середовищах
- 12 Дисциплінарні проблеми не слід плутати з дисциплінарними рішеннями

Частина 2: Заборона тілесних покарань дітей у школах: відповіді на часті питання

- 16 Чимало вчителів виступають проти заборони тілесних покарань. Чи не варто нам дослухатися до них, адже саме вони щодня займаються шкільною дисципліною?
- 18 Чому вчителі чинять опір забороні тілесних покарань?
- 22 Якщо ви хочете навчити дітей повазі та дисципліні, то вам неодмінно доведеться застосовувати тілесні покарання, чи не так?
- 26 Звісно, заподіяння тілесних ушкоджень чи смерті є неприйнятним, але при належному врегулюванні та застосуванні, чи не є тілесне покарання ефективним елементом дисциплінарної політики школи?

- 30** Деякі релігійні школи заявляють, що їхня віра вимагає від них застосування тілесних покарань. Хіба вимога припинити робити це – не дискримінація?
- 32** Багато вчителів та інших працівників шкіл зазнають стресу через переповненість класів та брак ресурсів. Чи не посилить заборона тілесних покарань їхній стрес?
- 34** Ми вже реалізуємо політику проти тілесних покарань на рівні школи / міністерства. Навіщо також змінювати закон?
- 36** Частина 3: Корисні посилання та ресурси

Частина 1: Основні принципи

Десата маєат право до правна заштїта од телесна казна

Практично всі країни світу ратифїкували Конвенцію ООН про права дитини, тим самим узявши на себе зобов'язання на практиці реалїзувати права, що містяться у цьому документі. Стаття 28 (2) Конвенції вимагає, щоб шкільна дисциплїна була забезпечена методами, «що ґрунтуються на повазі до людської гїдності дитини та відповідно до цієї Конвенції». Комїтет з прав дитини, що здійснює контроль за виконанням Конвенції, послїдовно тлумачив цю статтю як таку, що вимагає заборони тілесних покарань у школах. Інші спостережні договірні органи також наголосили, що міжнародне та регіональне законодавство у сфері прав людини вимагає заборони тілесних покарань у навчальних закладах.

Таким чином, заборону тілесних покарань у школах варто розуміти як зобов'язання з прав людини. Дослідження виявилися надзвичайно корисними для визначення поширеності тілесних покарань, монїторингу виконання заборони та розробки ефективних, позитивних та ненасильницьких підходів до шкільної дисциплїни із залученням усіх зацікавлених сторїн. Та дослідження не потрібні, щоб «довести» необхідність заборони тілесних покарань у школах: питання стосується одного з прав людини.

8 Дїти мають право на правовий захист від тілесних покарань

Тим не менш, дослідники накопичили велетенські обсяги доказів того, що тілесні покарання згубно впливають на навчання. Проведене недавно дослідження показало прямий зв'язок між досвідом тілесних покарань у школі та нижчими екзаменаційними балами і погіршенням психосоціального благополуччя дітей¹. Насильство в школі – у тому числі тілесні покарання – також є ключовою причиною нелюбові дітей до школи та підвищення показників вибуття учнів².

Відповідно до Порядку денного у сфері сталого розвитку до 2030 року, ухваленого світовими лідерами у вересні 2015 року, країни узяли на себе зобов'язання мобілізувати зусилля для забезпечення «безпечного, вільного від насильства і соціальних бар'єрів та ефективного середовища навчання для всіх» (Ціль 4а) та «покласти край... всім формам насильства щодо дітей» (Ціль 16.2). Припинення тілесних покарань дітей у школах – та всіх інших середовищах – є визначальним для досягнення цих та інших цілей охорони здоров'я та освіти.

1. Управління досліджень ЮНІСЕФ - Innocenti (2015), Тілесне покарання в школах: поздовжні докази з Ефіопії, Індії, Перу та В'єтнаму, Флоренція: Управління досліджень ЮНІСЕФ

2. Глобальна ініціатива (2016), Тілесне покарання дітей: огляд досліджень про його вплив та асоціації, доступні для посилання: <https://endcorporalpunishment.org/> ресурси / дослідження /

**«Діти мають
право
на повагу
повагу до
своєї
людської
гідності
і фізичної
недоторканості»**

Діти мають право на захист від насильства в усіх середовищах

Обов'язок держав заборонити тілесні покарання дітей ґрунтується на їхньому праві на повагу до їх людської гідності та фізичної недоторканості. Хоча ця брошура стосується дуже важливої теми заборони тілесних покарань у навчальних закладах та намагається дати відповіді на питання, що виникають у зв'язку з нею, уряди та освітяни повинні також усвідомлювати, що діти мають право на повагу до своєї людської гідності та фізичної недоторканості в усіх середовищах та умовах, як-от вдома, у дитячих закладах та в альтернативних формах виховання, у виправних установах та в лавах збройних сил.

Дисциплінарні проблеми не слід плутати з дисциплінарними рішеннями

Важливо чітко розрізняти дисциплінарні проблеми в школах та способи, у які школи на них реагують. Противники заборони нерідко вказують на поведінку дітей як на доказ необхідності тілесних покарань. Але поведінка дітей не обов'язково вимагає жорсткого реагування.

Проблеми з дисципліною в школі зумовлені сукупністю багатьох факторів, зокрема тих, що стосуються особистих обставин дитини, шкільного середовища, особливостей підготовки та підтримки вчителів у тій чи іншій країні, адекватності навчальної програми тощо. Погана дисципліна в школі – це відображення нездатності визначити та належним чином розібратися з причинами певної проблеми; це не є наслідком неспроможності застосовувати тілесні покарання до дітей.

Вирішення дисциплінарних проблем вимагає творчих, чутливих, підтримуючих, шанобливих та професійних втручань, і аж ніяк не побиття та приниження учнів. Існує безліч легкодоступних ресурсів для створення та підтримки належної організації навчального процесу у класі з дотриманням людських прав дітей (Частина 3 містить деякі ресурси).

**Частина 2:
Заборона
тілесних
покарань
дітей у
школах:
відповіді на
часті питання**

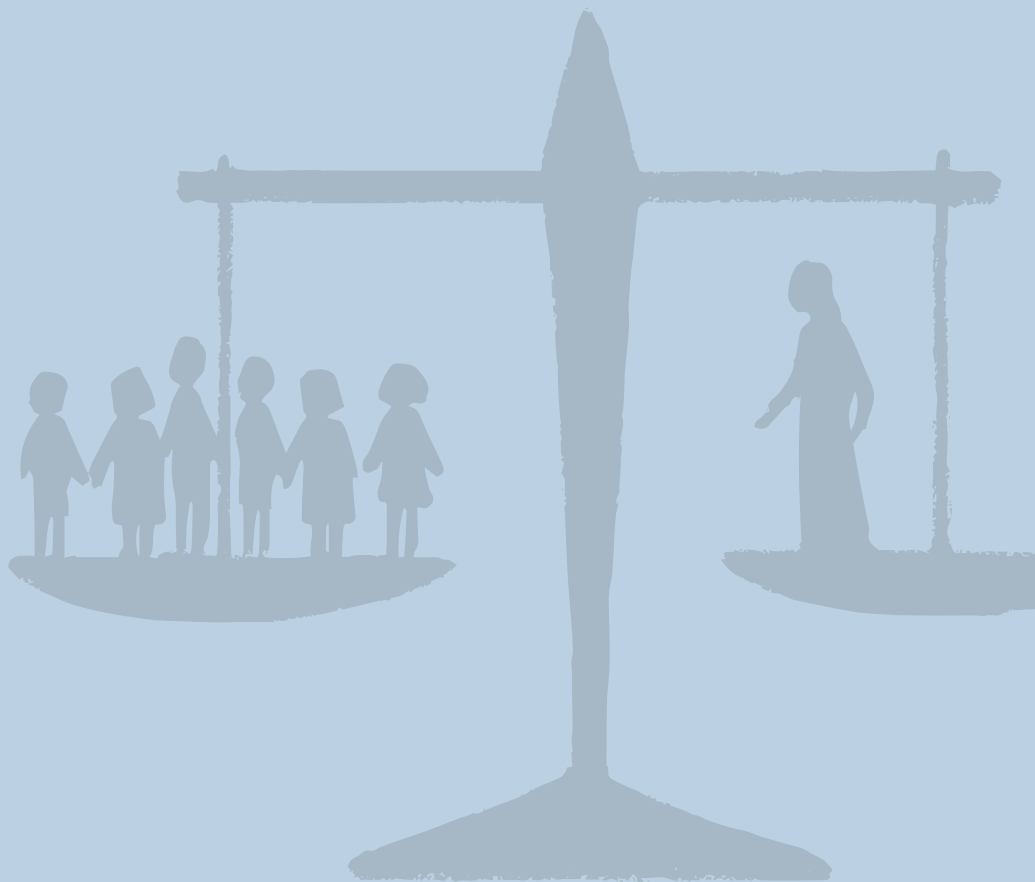
Чимало вчителів виступають проти заборони тілесних покарань. Чи не варто нам дослухатися до них, адже саме вони щодня займаються шкільною дисципліною?

Уряди повинні спілкуватися з вчителями щодо викликів, з якими вони стикаються, проте у цьому питанні – як і у питаннях насильства у відношенні до жінок, расової дискримінації та громадського здоров'я – уряди повинні очолити громадську думку, а не слідувати їй. Наголос слід зробити на обов'язку держави вживати заходів, щоб закон забезпечував дітям – як і дорослим – повний захист їхньої людської гідності, а вже потім працювати разом з освітянами та підтримувати їх для забезпечення його реалізації.

Результати досліджень також доводять, що ненасильницька, позитивна дисципліна дає кращі результати в класі, у той час, як тілесні покарання асоціюються з багатьма негативними наслідками, зокрема нижчими показниками IQ, обмеженим словниковим запасом, гіршими пізнавальними здібностями, уповільненим когнітивним розвитком та нижчими оцінками³.

3. Ogando Portela, M. J. & Pells, K. (2015), Корпоральне покарання в школах: подвійні докази з Ефіопії, Індії, Перу та В'єтнаму - Доповідь для обговорення Innocenti 2015-02, Флоренція: Управління досліджень ЮНІСЕФ

Тілесні покарання також часто згадують як одну з причин невідвідування чи вибуття зі школи⁴. І тут уряд також повинен очолити зусилля з контролю за впровадженням найефективніших викладацьких підходів в масштабах всієї системи освіти, допомагаючи вчителям розробляти стратегії ненасильницької, позитивної дисципліни через навчання, підтримку, достатні ресурси та належне шкільне врядування, а також за допомогою чіткого сигналу про те, що тілесні покарання в навчальних закладах більше не є законними.

4. Pinheiro, P. S. (2006), Всесвітній звіт про насильство над дітьми, Женева: ООН

Чому вчителі чинять опір забороні тілесних покарань?

Окрім вищеописаних, існують й інші причини, через які вчителі можуть не погоджуватися на заборону:

Звички, традиція, знайомство

Тілесні покарання широко застосовувалися у школах в минулому; у деяких країнах вони є загальноприйнятою практикою для освітян; такі методи можуть підтримуватися і навіть заохочуватися батьками. Ймовірно, що й вчителі зазнавали тілесних покарань, коли самі навчалися у школі. Крім того, багато вчителів є батьками, які, можливо, застосовують такі покарання у вихованні власних дітей.

Та часи змінюються і суспільства рухаються уперед. Визнання дітей носіями права вимагає дій з припинення легальності та соціального прийняття насильства щодо дітей – так само, як суспільствам вдалося покласти край насильству у відношенні до жінок. Не варто винити вчителів, адже у минулому вони діяли відповідно до соціальних очікувань. Але час перейти до позитивних, ненасильницьких стосунків з дітьми уже настав.

Легальність

Допоки закон дозволяє використовувати тілесні покарання в школах, вони будуть сприйматися як законний спосіб поліпшення шкільної дисципліни. Політика, рекомендації та вказівки з пропагування позитивних дисциплінарних методів матимуть обмежений вплив, якщо закон, як і раніше, уможливлуватиме тілесні покарання. Навіть якщо законодавство про освіту взагалі не порушуватиме цього питання, майже повсюдне прийняття певного рівня фізичного покарання у вихованні та навчанні дітей може означати, що вчителі виправдовуватимуть себе за застосування сили та заподіяння учням болю та/або приниження під виглядом дисципліни.

Однозначна юридична заборона тілесних покарань поширить чіткий сигнал про те, що насильство над дітьми в школах більше не є прийнятною практикою, та відкриє шлях до застосування більш шанобливих, позитивних та ефективних методів.

Віра

Застосування тілесних покарань у духовних та релігійних навчальних закладах може підтримуватися і заохочуватися певними тлумаченнями релігійних текстів. Можливо, у цих школах бракує розуміння альтернативних тлумачень, які б сприяли ненасильницьким дисциплінарним заходам, а також інформації про дедалі зростаючу конфесійну підтримку припинення тілесних покарань. Детальніше про це див. питання «Деякі релігійні школи заявляють, що їхня віра вимагає від них застосування тілесних покарань. Хіба вимога припинити робити це – не дискримінація?» на сторінці 30.

Брак знань

Переконавання у тому, що тілесні покарання є необхідними та ефективними в управлінні шкільною дисципліною, може бути результатом нестачі знань про методи позитивної дисципліни, права дитини, здоровий розвиток та механізми навчання дітей, про неефективність тілесних покарань як дисциплінарного заходу, їх негативний вплив на дітей та на їхню здатність до навчання, а також про відмінності між покаранням та дисципліною. Вчителі також можуть не розуміти тиску та різноманітних навантажень на дітей, що можуть впливати не тільки на їхню здатність до навчання, але й на поведінку. Усі ці теми повинні бути охоплені у ході початкової підготовки педагогів та під час заходів з підвищення кваліфікації.

Учительський стрес

Учителів можуть погано навчати, платити замалу зарплатню та не цінувати їхніх зусиль; класи можуть бути переповненими, а школи – не забезпеченими ресурсами. Усе це може негативно позначитися на терпінні вчителів, провокуючи гнів та інші неадекватні реакції на поведінку дітей, «зриви» та проблеми з належною організацією навчального процесу. Однак це не може слугувати виправданням для тих, хто перекладає свій стрес на учнів. Для докладнішого обговорення цієї проблеми, див. питання «Багато вчителів та інших працівників шкіл зазнають стресу через переповненість класів та брак ресурсів. Чи не посилить заборона тілесних покарань їхній стрес» на сторінці 32.

.....

Розуміння цих причин може допомогти у діалозі з вчителями про необхідність заборони та здійснення відповідних заходів для забезпечення її виконання. Однак жодна із зазначених причин не повинна слугувати як привід для збереження тілесних покарань, навіть у якості «останнього засобу», так само, як жодна з них не може змінити негайного зобов'язання у галузі прав людини щодо заборони всіх видів тілесних покарань.

Також важливо зазначити, що майже всі країни, що заборонили тілесні покарання вдома, зробили це без урахування громадської думки, і тоді громадськість швидко змінювала свою думку, підтримуючи зміни. Процес заборони у школах має відбуватися аналогічно. Певна малочисельна «опозиція» ймовірно продовжуватиме звинувачувати заборону тілесних покарань у школах в усіх проблемах з дисципліною – аргумент, що майже завжди ґрунтується на дезінформації та спотворенні фактів. Проте з перетворенням тілесних покарань на заборонену опцію та набуттям учителями достатньої кваліфікації для застосування позитивних підходів до організації навчального процесу в класі, для більшості дні, коли бити дітей за невиконання домашнього завдання були нормою, згадуватимуться як «темні та варварські часи».

Якщо ви хочете навчити дітей повазі та дисципліні, то вам неодмінно доведеться застосовувати тілесні покарання, чи не так?

Якщо ви хочете навчити дітей повазі та дисципліні, то вам неодмінно доведеться застосовувати тілесні покарання, чи не так?

Цей аргумент впливає з ідеї, що биття дітей відповідає їхнім «найкращим інтересам». Він також плутає дисципліну і покарання, а також повагу і страх.

(i) «Найкращі інтереси» дитини. Комітет з прав дитини дає лаконічну відповідь на це питання у своєму Загальному коментарі № 8 (2006) «Право дитини на захист від тілесних покарань та інших жорстоких чи принижуючих гідність видів покарань (зокрема, стаття 19; пункт 2 статті 28 та стаття 37)», пункт 26)⁵:

«...інтерпретація найкращих інтересів дитини повинна відповідати усій Конвенції, включаючи обов'язок захищати дітей від усіх форм насильства та вимогу щодо належної уваги до думок і поглядів дитини; вона не може використовуватися для виправдання практики, зокрема тілесних та інших форм жорстоких і принижуючих гідність покарань, що суперечать людській гідності дитини та її праву на фізичну недоторканість».

(ii) Дисципліна проти покарання. Належна організація навчального процесу (або управління класом) не тотожне покаранню. Вона не ґрунтується на силі, але виростає з розуміння, взаємоповаги та ефективної комунікації. Натомість тілесні покарання – це не просто «урок поганої поведінки»: діти дізнаються, що дорослі вважають за прийнятне застосовувати

5. Текст документа доступний англійською, французькою, іспанською, арабською, російською та китайською мовами за посиланням: http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC%2fC%2fGC%2f8&Lang=en

насильство для вирішення проблем чи конфліктів. У своєму Загальному коментарі № 8 Комітет з прав людини пояснює, що відкидаючи тілесні покарання, дисципліна відіграє фундаментальну роль для здорового дитинства (пункт 13):

«Відкидаючи будь-яке виправдання насильства і приниження як видів покарання дітей, Комітет в жодному разі не відкидає позитивну концепцію дисципліни. Здоровий розвиток дитини залежить від батьків та інших дорослих, які забезпечують необхідне виховання і керівництво відповідно до здібностей дитини, що розвиваються, з метою надання допомоги в її зростанні з тим, щоб вести відповідальне життя у суспільстві».

Звісно, час від часу виникатимуть ситуації, коли вчителям доведеться застосовувати фізичну силу, наприклад, у вирішенні небезпечних ситуацій. У цих випадках реакція має бути пропорційною, виходячи з принципу застосування мінімальної необхідної сили, спрямованої на захист, а не на покарання. Ось як це пояснює Комітет (пункт 15):

«Комітет визнає існування виняткових обставин, у яких вчителі та інші особи, наприклад, ті, хто працює з дітьми в інтернатних установах або з дітьми у конфлікті із законом, можуть стикатися з проявами небезпечної поведінки, що виправдовує використання розумних обмежень для її припинення. Тут теж існує чітка відмінність між застосуванням сили, викликаним необхідністю захистити дитину чи інших, і застосуванням сили з метою покарання. Завжди повинен використовуватися принцип мінімально необхідного застосування сили протягом

найкоротшого необхідного часу. Ґрунтовне керівництво і підготовка також необхідні як для мінімізації необхідності застосування засобів обмеження, так і для забезпечення того, щоб будь-які уживані методи були безпечними і пропорційними ситуації і не допускали навмисного заподіяння болю в якості форми контролю».

(iii) Повага проти страху. Повагу не слід плутати зі страхом. «Гарна» поведінка через страх покарання означає, що дитина просто уникає покарання, а не виявляє повагу. Тілесне покарання може здаватися ефективним, коли призводить до негайного послуху, але його негативні коротко- та довгострокові наслідки – включаючи слабкий когнітивний розвиток, погіршення успішності, також сприяння вибуттю зі школи⁶ – насправді заважають навчанню та підривають навчально-виховний процес.

Діти дізнаються, як по-справжньому поважати людей і речі, коли вони цінують їх внутрішню вартість. Тобто коли вчитель демонструє повагу до людської гідності та недоторканості дітей, вони своєю чергою вчаться поважати себе та інших. Коли вчителі дисциплінують учнів за допомогою позитивних, ненасильницьких методів, діти дізнаються, що конфлікт можна вирішити без руйнування цієї поваги. Позитивні форми дисципліни покликані навчити дітей думати про інших та про наслідки своїх вчинків і дій. У загальному доступі є багато матеріалів, що допоможуть у питаннях ненасильницької організації навчального процесу у класі, які можна адаптувати та перекласти для вжитку в будь-якій країні⁷.

6. Глобальна ініціатива (2016), тілесні покарання дітей: огляд досліджень про його вплив та асоціації, доступні за посиланням <https://endcorporalpunishment.org/> ресурси / дослідження /

7. Чимало таких матеріалів можна знайти на сайті Глобальної ініціативи за посиланням: [website www.endcorporalpunishment.org](http://www.endcorporalpunishment.org); деякі приклади включено у Частина 3: Корисні посилання та ресурси

Звісно, заподіяння тілесних ушкоджень чи смерті є неприйнятним, але при належному врегулюванні та застосуванні, чи не є тілесне покарання ефективним елементом дисциплінарної політики школи?

Побиття дитини може бути фізично значно болючішим за ляпас, проте обидві дії належать до континууму насильства і однаковою мірою порушують право дитини на повагу до її людської гідності та фізичну недоторканість. Коли насильство чиниться, наприклад, щодо осіб похилого віку, суспільства не намагаються визначити межі та виправдати певний рівень насильства, адже тут діє принцип нульової толерантності: всі форми насильства є абсолютно неприйнятними. То чому ж коли йдеться про дітей, ми вважаємо визначення допустимих меж насильства нормальним?

Також помилково вважати, що дорослі точно контролюють силу – тобто ступінь насилля – яку вони застосовують. Дорослі нерідко не помічають різниці у розмірах та силі між собою

та дитиною, а також впливу, який ця різниця може мати на бажаний та реальний фізичний біль, що його відчуває дитина. Масштабне дослідження, під час якого батьків запитували про силу, з якою вони «давали ляпасів» своїм дітям, з'ясувало, що кожен двоє з п'яти опитаних били дітей дещо сильніше, ніж планували⁸. Більше того, дослідження Інституту психіатрії та Університетського коледжу Лондона довело, що зміни у мозковій діяльності під час застосування сили у ситуаціях «відплати» природно призводять до ескалації ступеня застосовуваної сили та неточності в судженнях про те, скільки сили докладається насправді⁹.

Законодавці та уряди традиційно намагаються розділити «жорстоке поводження з дітьми» та «тілесні покарання», але більшість порушень – це саме тілесні покарання, коли дорослі накидаються на дітей з метою покарання чи здобуття контролю над ними. Сьогодні нам відомо про численні

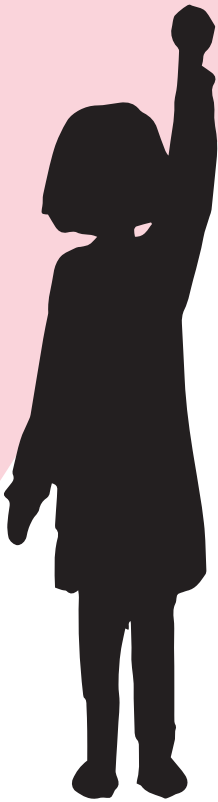
8. Kirwaun, S. & Bassett, C. (2008), Презентація до NSPCC: Фізичне покарання, Британське бюро досліджень ринку / Національне товариство запобігання жорстокості до дітей

9. Шергілл, С. С. та ін (2003), «Два очі для ока: Нейрологія ескалації сили», Science, vol. 301, 11 липня 2003 р., С. 187

випадки, коли тілесні покарання в школі посилювалися, призводячи до загибелі або серйозних і постійних травм у дітей.

Що стосується успішності у школі, достеменно відомо, що тілесні покарання згубно впливають на когнітивний розвиток дітей та на результати навчання, також сприяючи вибуттю учнів зі шкіл (див. Розділ 1: Основні принципи). Більше того, відбулися певні зміни у нашому розумінні навчального процесу. Сьогодні педагоги знають, що відкинувши роль пасивного отримувача знань під тотальним контролем учителя, діти найкраще засвоюють знання, коли вони є активними учасниками процесу, а вчитель при цьому скеровує та заохочує їх навчання, пропонуючи стимулюючі та цікаві освітні можливості. Належна організація навчального процесу в класі залежить не лише від адекватної реакції на поведінку учнів, що вважається неприйнятною, але й від кваліфікації та належної підготовки вчителів, які залучать учнів до стимулюючої навчальної програми у середовищі, що однаковою мірою підтримує дорослих і дітей.

Діти більше не сприймаються як власність своїх батьків, а набувають рис самостійних індивідів, і ця зміна у перспективі однаково торкнеться і педагогів, і інших осіб, які замінюють батьків. Будучи людськими істотами, діти користуються правами людини – і дія цих прав не зупиняється на порозі школи. Як і дорослі, діти мають право на захист від болю та посягань. Безвідносно того, чи відповідає покарання шкільним нормам і правилам, биття дитини порушує її право на фізичну недоторканість. І всі види тілесних покарань, які є законними, відображають порушення права дитини на рівний захист від нападів відповідно до закону.

Деякі релігійні школи заявляють, що їхня віра вимагає від них застосування тілесних покарань. Хіба вимога припинити робити це – не дискримінація?

Деякі релігійні та духовні навчальні інституції посилаються на відповідні релігійні тексти, що начебто вимагають застосування тілесних покарань. Однак биття дітей не сумісне з ідеалами, цінностями та догмами основних світових релігій, які натомість сповідують співчуття, рівність, справедливість та ненасильство. Прихильники цих релігій будують своє життя на прикладі та вченні їх засновників. Науковці та богослови наголошують на відсутності будь-яких зафіксованих доказів того, щоб хтось із засновників основних релігій бив дитину.

Релігійні погляди, що виправдовують тілесні покарання дітей, часто випливають з культури авторитаризму, влади та контролю над дітьми. Вони розцінюють сліпий послух як чесноту, а фізичне покарання – як прийнятну реакцію на вчинки дітей, яких вважають «неслухняними».

Релігійні лідери є учасниками глобального руху за ліквідацію тілесних покарань дітей. 2006 року понад 800 релігійних лідерів на Всесвітньому конгресі «Релігії за мир» у японському Кіото схвалили декларацію – Міжрелігійне зобов'язання

протидіяти насильству щодо дітей (Киотська декларація)¹⁰ – яка закликає уряди приймати закони, що заборонятимуть усі форми насильства у відношенні до дітей, включаючи тілесні покарання .

У своєму Загальному коментарі №8 Комітет з прав дитини стверджує, що свобода віросповідання «може бути обмежена на законних підставах в інтересах захисту основних прав та свобод інших людей»¹¹. Комітет далі зазначає¹²:

«Дехто висуває певні релігійні аргументи на захист тілесних покарань, вказуючи, що в деяких тлумаченнях релігійних текстів не тільки виправдовується їх застосування, але і йдеться про обов'язок їх застосовувати. Свобода віросповідання для всіх підтверджується у Міжнародному пакті про громадянські і політичні права (Стаття 18), проте релігійна практика чи вірування повинні відповідати повазі до людської гідності та фізичної недоторканості інших людей...»

10. Повний текст декларації можна знайти за посиланням: <http://churchesfornon-violence.org/wp/wp-content/uploads/2012/02/Violence-Against-Children-3.pdf>

11. Більше інформації можна знайти на веб-сайті www.churchesfornon-violence.org

12. Загальний коментар № 8, пункт 29

13. Загальний коментар № 8, пункт 29

Багато вчителів та інших працівників шкіл зазнають стресу через переповненість класів та брак ресурсів. Чи не посилить заборона тілесних покарань їхній стрес?

Цей аргумент є мовчазним визнанням очевидної істини: тілесне покарання – це швидше вихід для стримуваних емоцій дорослих, ніж намагання виховати дитину. Багато шкіл конче потребують додаткових ресурсів та підтримки, проте, якими б не були їхні реальні проблеми, виміщати їх на дітях абсолютно неприпустимо. Захист дітей не може чекати на покращення в дорослому світі – так само, як захист жінок від насильства не міг чекати на поліпшення умов чоловіків.

У будь-якому разі, биття дітей є вкрай неефективним способом для зняття стресу. Дорослі, які зопалу вдарили дитину, часто відчувають провину; ті ж, хто завдає ударів безпристрасно, раптом виявляють, що мають справу з повними обурення та злоби дітьми. Життя в школі, де від тілесних покарань відмовилися на користь позитивного виховання, є набагато менш стресовим і проблемним для всіх

Багатьом вчителям дійсно доводиться працювати у дуже складних умовах. Учителів можуть погано готувати, платити замалу зарплатню та не цінувати їхніх зусиль; класи можуть бути переповненими, а школи – не забезпеченими ресурсами та кадрами. Із зрозумілих причин, за відсутності адекватних ресурсів чи належної підтримки вони можуть відмовлятися змінювати свої викладацькі методи і практику. Для того, щоб допомогти вчителям відмовитися від тілесних покарань, уряди повинні інвестувати у належну підготовку та підтримку вчителів, виділяти адекватні ресурси для шкіл та удосконалення управління освітою, а також ввести в дію закони про заборону.

Наприклад, при правильному впровадженні, разом з демонстрацією доказів шкідливого впливу тілесних покарань та прикладів позитивних наслідків ненасильницької дисципліни, озброєння вчителів новими позитивними навичками керування класом та ліквідація застосування тілесних покарань може ефективно трансформувати професію вчителя та шкільне середовище на благо вчителів та учнів.

Ми вже реалізуємо політику проти тілесних покарань на рівні школи / міністерства. Навіщо також змінювати закон?

Документи політики, міністерські циркуляри, накази та/або кодекси в деяких країнах стверджують, що тілесні покарання не повинні застосовуватися, проте офіційної заборони цієї практики в законодавстві немає: натомість закон або «мовчить» з цього приводу або суперечить політиці шляхом прямого санкціонування тілесних покарань¹⁴. Фактом прийняття політики проти тілесних покарань держава визнає, що це неправильно та згубно для навчання, але її неспроможність підтримати цю політику на рівні закону викликає замішання, ставить вчителів у незрозуміле правове становище та не забезпечує належним чином право дітей на безпечну та вільну від насильства освіту.

14. Перелік країн, де діють стратегії і політика проти тілесних покарань, але немає заборони на рівні закону, міститься в публікації Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children (2015), Towards non-violent schools: prohibiting all corporal punishment. Global report 2015, с.5

Частина 3: Корисні посилання та ресурси

African Committee of Experts on the Rights and Welfare of the Child (2011), Statement on Violence against Children (Африканський комітет експертів з прав та добробуту дитини (2011), Заява про насильство Щодо дітей)

<http://endcorporalpunishment.org/assets/pdfs/reference-documents/ACERWC-statement-on-VAC-2011-EN.pdf>

Classroom Management Online

<http://classroommanagementonline.com/index.html>

Комітет з прав дитини (2001), Загальний коментар № 1 «Цілі освіти»

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolNo=CRC%2fGC%2f2001%2f1&Lang=en

Комітет з прав дитини (2006), Загальний коментар № 8 «Право дитини на захист від тілесних покарань та інших жорстоких чи принижуючих гідність видів покарань (зокрема, стаття 19; пункт 2 статті 28 та стаття 37)»

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolNo=CRC%2fC%2fGC%2f8&Lang=en

Комітет з прав дитини (2011), Загальний коментар № 13 «Право дитини на свободу від усіх форм насильства»

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolNo=CRC%2fC%2fGC%2f13&Lang=en

Рада Європи, регіональна кампанія «Піднеси руку проти побоїв» www.coe.int/en/web/children/corporal-punishment

Рада Європи (2007), Ліквідація тілесних покарань дітей у питаннях та відповідях, Strasbourg: Council of Europe Publishing

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168046d05e>

Education World (Світ освіти)

www.educationworld.com

Global Campaign for Education (Глобальна кампанія за освіту)

www.campaignforeducation.org

Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children (Глобальна ініціатива за викорінення всіх видів тілесних покарань дітей)

www.endcorporalpunishment.org

Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children (2009), Prohibiting corporal punishment of children: A guide to legal reform and other measures (Заборона тілесних покарань дітей: керівництво з правової реформи та інших заходів)

<http://endcorporalpunishment.org/resources/resources-on-law-reform/legal-reform-handbook-2009/> Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children 37

Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children (2012), Resources for eliminating corporal punishment in schools (Ресурси для елімінації тілесних покарань у школі)

<http://endcorporalpunishment.org/resources/thematic-reports/resources-for-eliminating-corporal-punishment-in-schools.html>

Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children (2015), Towards non-violent schools: prohibiting all corporal punishment. Global report 2015 (Назустріч школам, вільним від насильства: заборона усіх форм тілесних покарань. Глобальний звіт 2015)

<http://endcorporalpunishment.org/resources/thematic-publications/schools-report-2015/>

Global Partnership to End Violence Against Children (Глобальне партнерство за припинення насильства щодо дітей)

www.end-violence.org

Gordon Training International

www.gordontraining.com

Inter-American Commission on Human Rights (2009), Report on corporal punishment and human rights of children and adolescents (Міжамериканська комісія з прав людини (2009), Звіт про тілесні покарання та людські права дітей і підлітків)

<http://endcorporalpunishment.org/wp-content/uploads/key-docs/IACHR-report-on-corporal-punishment-2009.pdf>

Learn Without Fear (Навчайся без страху)

<https://plan-uk.org/act-for-girls/about-because-i-am-a-girl/learn-without-fear>

Parents and Teachers Against Violence in Education (Батьки та вчителі проти насильства в освіті)

www.nospank.net/books.htm

South Asia Initiative to End Violence Against Children, regional campaign "Equal protection for children" (Південноазіатська ініціатива за припинення насильства щодо дітей, регіональна кампанія «Рівний захист дітей»)

www.saievac.org/cp

Порядок денний ООН у сфері сталого розвитку до 2030 року <http://www.un.org/sustainabledevelopment/>

UNICEF (2001), Child protection: discipline and violence (ЮНІСЕФ (2001), Захист дітей: дисципліна та насильство) www.unicef.org/teachers/protection/violence.htm

UNICEF Office of Research - Innocenti (2015), Corporal Punishment in Schools: Longitudinal Evidence from Ethiopia, India Peru and Viet Nam (Дослідницький центр ЮНІСЕФ «Інноченті» (2015), Тілесні покарання у школах: лонгітюдні дані з Ефіопії, Індії, Перу та В'єтнаму)

www.younglives.org.uk/sites/www.younglives.org.uk/files/Corporal%20Punishment%20in%20Schools.pdf

Настав час покласти край усім тілесним покаранням дітей. Діти уже сьогодні мають право на повагу та рівноправний захист від усіх форм насильства!

Глобальна ініціатива за викорінення всіх видів тілесних покарань дітей

Глобальна ініціатива за викорінення всіх видів тілесних покарань дітей прагне загальної заборони і викорінення тілесних покарань. Вона пропонує безкоштовну технічну підтримку та рекомендації щодо усіх аспектів правової реформи.

www.endcorporalpunishment.org

info@endcorporalpunishment.org

www.twitter.com/Glencorporun

www.facebook.com/Glencorporalpunishment

Save the Children Sweden

Save the Children Sweden пропагує та підтримує заборону тілесних покарань в усіх середовищах. Завдяки зусиллям організації, 1979 року Швеція стала першою країною світу, де усі тілесні покарання були чітко і недвозначно заборонені. Save the Children Sweden продовжує працювати у напрямку досягнення юридичної заборони тілесних покарань та включення цього питання у політичний порядок денний по усьому світу.

info@rb.se

www.raddabarnen.se

resourcecentre.savethechildren.net

GLOBAL INITIATIVE TO
**End All Corporal
Punishment of Children**

Save the Children